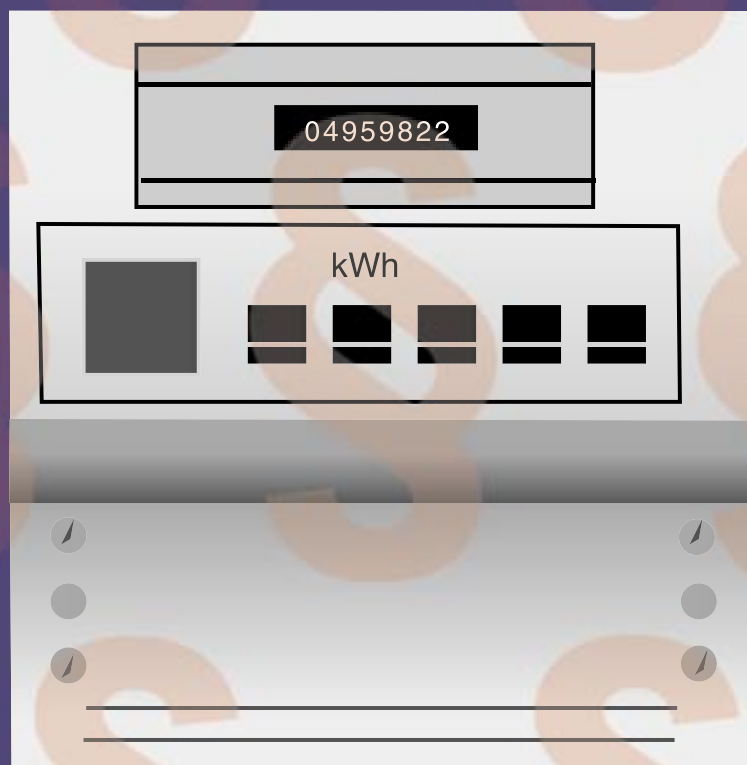

Forslag til endringer i forskrift om måling, avregning mv.

Høringsdokument 1. juli 2005

10
2005

D
O
K
U
M
E
N
T

Forslag til endringer i forskrift om måling, avregning mv. – høringsdokument 1. juli 2005

Høringsdokument med utkast til forskrift om endring av forskrift av 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netjtjenester

Dokument nr 10

Forslag til endringer i forskrift om måling, avregning m.v.

Utgitt av: Norges vassdrags- og energidirektorat

Redaktør: Christian Johan Giswold

Forfattere: Olav Kolbeinstveit, Asle Tjeldflåt, Lars Olav Fosse og Christian Johan Giswold

Trykk: NVEs hustrykkeri

Opplag: 80

Forsidefoto:

ISSN: 1501-2840

Sammendrag:

Emneord: Måling, avregning, fakturering

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
Internett: www.nve.no

Juli 2005

Innhold

Forord	5
Sammendrag	6
1 Innledning	10
2 Innledende bestemmelser	11
2.1 Forslag til forskriftsendringer i kapittel 1	11
2.2 Definisjoner	11
2.3 Elektronisk informasjonsutveksling	11
3 Oppstart og opphør av kraftleveranse, samt skifte av kraftleverandør mv	13
3.1 Forslag til endringer i forskriftens kapittel 2.....	13
3.2 Informasjon til sluttbrukere uten kraftleveringsavtale	15
3.3 Redusert leverandørskiftefrist	15
3.3.1 Innhold i meldinger knyttet til leverandørskifte	16
3.4 Inngåelse av kraftleveringskontrakter ved hjelp av elektronisk kommunikasjon.....	17
4 Måleverdier	19
4.1 Forslag til endringer i forskriftens kapittel 3.....	19
4.2 Avlesning av målepunkt	20
4.3 Krav til at nettselskapet skal registrere alle mottatte målerstander fra sluttbrukerne.....	22
4.4 Dekning av kostnader ved timemåling	23
4.5 Timemåling av energiinnmating	25
4.6 Melding med måldata	25
5 Regulerkraftavregning	26
5.1 Forslag til endringer i forskriftens kapittel 4.....	26
5.2 Nettselskapets oversendelse av avregningsdata	26
5.2.1 Andre endringer.....	27
5.3 Kjøps- og salgsforpliktelser i organiserte markeder	27
6 Avregning basert på nettselskapets innmatingsprofil	28
6.1 Forslag til endringer i forskriftens kapittel 5.....	28
6.2 Krav til oppløsning på beregning av kraftuttak	29
6.3 Nærmere regulering av saldooppgjør, innføring av UTILTS	29
7 Fakturering av nettjenester	31
7.1 Forslag til endringer i forskriftens kapittel 6.....	31
7.2 Påbud om separate fakturaer for nettjenester og elektrisk energi..	31
8 Nøytralitet, informasjon, gebyrer og bortsetting av tjenester 34	
8.1 Forslag til endring i forskriftens kapittel 7	34
8.1.1 Informasjon til sluttbrukere uten kraftleveringskontrakt.....	35
8.1.2 Krav til nøytralitet ved valg av faktureringsrutiner	35

9	Øvrige bestemmelser.....	36
9.1	Forslag til endringer i forskriftens kapittel 8	36
9.1.1	Overgangsbestemmelser	36
10	Øvrige vurderinger	37
10.1	Regulering av håndtering av leveringspliktige kraftleveranser	37
10.2	Ny modell for gjennomføring av leverandørskifter	37
11	Forskriftstekst.....	38
12	Aktuelle publikasjoner.....	46

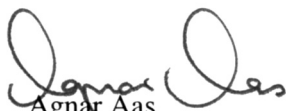
Forord

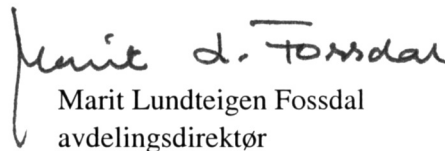
NVE beskriver i dette dokumentet forslag til forskrift om endring av forskrift 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netjtjenester. Forslaget sendes på høring i samsvar med bestemmelsene i forvaltningsloven(fvl) kap. VII, jf. også utredningsinstruksen. Vi vil presisere at vi ber om kommentarer til endringsforslaget og ikke øvrige bestemmelser i forskriften.

Vi ber om at kommentarer til dette forslaget sendes NVE innen **3. oktober 2005**. I løpet av høringsperioden vil det bli avholdt seminarer i Oslo og i Stjørdal vedrørende forskriften og dens innhold. Dette er nærmere annonsert på NVEs internettsider.

NVE vil etter høringsfristens utløp vurdere de innkomne høringsuttalelsene og vedta endringsforskriften med eventuelle endringer. Det tas sikte på at endringsforskriften skal tre i kraft 1. januar 2006.

Oslo, 1. juli 2005

Agnar Aas
vassdrags- og
energidirektør

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Sammendrag

Hovedmålet med forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netttjenester er å legge til rette for et effektivt kraftmarked. Dette gjøres i hovedsak ved å regulere nettselskapene, da nettselskapenes opptreden er av stor betydning for effektiviteten i kraftmarkedet. Nettselskapene har monopol på sine tjenester, og kan ha insentiver til å utnytte denne monopolsituasjonen. En forutsetning for en vellykket regulering av kraftmarkedet er å sikre tredjepartsadgang gjennom en regulering av nettselskapenes monopoloppgaver.

Med dette som utgangspunkt vil vi nå oppsummere de viktigste endringene som er foreslått og hva som er begrunnelsen for at NVE foreslår disse.

Kapittel 1 - Innledende bestemmelser

- Definisjon av Ediel-meldingen UTILTS, som skal benyttes ved oversendelse av grunnlaget for saldooppgjøret.
Begrunnelse: Oversendelse av saldooppgjøret på et standardisert format vil forenkle kommunikasjonen mellom selskapene, og bidra til at det blir enklere å kontrollere grunnlaget for saldooppgjøret.
- Definisjon av timemåling (timeregistrering med fjernavlesning)
Begrunnelse: NVE ønsker å presisere at timemåling innebærer at nettselskapet må registrere innmatingen/uttaket den enkelte time, og at det skal sendes inn til nettselskapenes systemer (fjernavlesning) via en form for kommunikasjon.
- Krav til at Ediel-meldinger etter denne forskrift skal kunne sendes og mottas på protokollen SMTP innen 1. juli 2006.
Begrunnelse: Dagens X-400 protokoll er kostbar å benytte, og det er usikkerhet knyttet til fremtidig bruk av protokollen. SMTP er et bedre alternativ rent økonomisk og vil også kunne ivareta de sikkerhetsmessige aspektene ved meldingsutveksling på en tilfredsstillende måte.

Kapittel 2 – Oppstart og opphør av kraftleveranse, samt skifte av kraftleverandør mv.

- Reduksjon av leverandørskiftefristen fra tre til to uker
Begrunnelse: Raskere leverandørskifter vil gjøre at sluttbrukere hurtigere kan respondere på prisendringer, og vil derigjennom bidra til økt effektivitet i kraftmarkedet. Det vil også kunne bidra til å redusere tiden sluttbrukere får levert kraft i henhold til nettselskapenes leveringsplikt.
- Mulighet for å inngå avtale via SMS
Begrunnelse: Det vil gjøre det enklere å skifte kraftleverandør.

Kapittel 3 – Måleverdier

- Kravet til at måleravlesning foregår på mandager fjernes
Begrunnelse: Ved at det innføres døgnoppløsning på avregningsdata for ikke-timemålte målepunkt er det ikke lengre behov for å stille krav til at måleravlesninger skal refereres til mandager.
- Det forslås å innføre en maksimalpris på 2500 kroner på timemåling i de tilfeller sluttbruker krever å få installert timemålingsutstyr.
Begrunnelse: Dette vil kunne bidra til å forenkle prosessen ved å få installert timemålingsutstyr for sluttbrukeren, og det vil sikre at nettselskapene ikke beregner urimelige merkostnader for installasjon og bruk av timemålingsutstyr.
- Nettselskapenes frist for oversendelse av måledata til balanseansvarlige i nettet reduseres fra fire til tre uker.
Begrunnelse: Dagens systemer for kvalitetssikring gjør at det bør være mulig for nettselskapene å oversende måledata raskere enn det som gjøres i dag. Rask tilgang til dataene er viktig for at kraftleverandørene skal få avregnet kundene sine raskest mulig.
- Krav til at all energiinnmating skal ha timemåling
Begrunnelse: I gjeldende regelverk er det kun energiinnmating med forventet årlig volum over 100 000 kWh som er gjenstand for krav til timemåling. I praksis må all energi som mates inn på overføringsnettet ha timemåling for at avregningen skal bli riktig. NVE mener det er behov for å presisere dette i forskriften.
- NVE foreslår å fjerne bestemmelsen om at ved timemåling av energiinnmating i henhold til § 3-3 femte ledd skal kostnadene dekkes av den som forestår innmating.
Begrunnelse: NVE mener det er ikke nødvendig å ha en egen bestemmelse som regulerer dekning av kostnadene ved timemåling av energiinnmating. Dette utgjør en relativt liten del av kostnadene ved å forestå energiinnmatning. NVE foreslår derfor at nettselskapet skal bekoste dette og at det tas inn som en del av anleggsbidraget ved tilknytning til nettet.

Kapittel 4 – Regulerkraftavregning

- NVE foreslår å innføre en bestemmelse om å kunne pålegge nettselskapene å rapportere avregningsdata for regulerkraftbalanse fordelt på forbruk per kundegruppe for alle balanseansvarlige i sitt nett.
Begrunnelse: Det er en av NVEs oppgaver å føre tilsyn med at sluttbrukermarkedet fungerer effektivt. Løpende markedsundersøkelser er viktig for å utføre dette tilsynet, og god tilgang på data er nødvendig.
- Krav til daglig oversendelse av avregningsdata fra markedsplasskonsesjonær til avregningsansvarlig.

Begrunnelse: Dette gjøres allerede i dag, og NVE mener at forskriften bør følge utviklingen i markedet på dette området.

Kapittel 5 - Avregning basert på nettselskapets innmatingsprofil

- Krav til at grunnlaget for saldooppgjøret skal oversendes til kraftleverandør ved hjelp av meldingene UTILTS og MSCONS
Begrunnelse: Standardiserte meldinger for oversendelse av grunnlaget for saldooppgjøret vil forenkle informasjonsutvekslingen mellom nettselskap og kraftleverandør, og vil bidra til en mer effektiv avregning av kraftmarkedet.
- Krav til døgnoppløsning på avregningsdata for målepunkt som ikke er timemålt
Begrunnelse: Dette vil muliggjøre daglige leverandørskifter og gjøre det enklere for kraftleverandør og nettselskap å benytte samme grunnlag for avregning av sluttbrukerne.

Kapittel 6 – Fakturering

- Påbud om separat fakturering av netttjenester og kraftkjøp.
Begrunnelse: NVE mener det er behov for et tydeligere skille mellom nett og kraft. Et krav om separat fakturering vil bidra til dette, og vil også kunne bidra til at sluttbrukere blir mer bevisst på hva som er monopolvirksomhet, og hva som er konkurranseutsatt virksomhet. Tiltaket vil også gi mer like konkurransevilkår for kraftleverandørene.

Kapittel 7 - Nøytralitet, informasjon, gebyrer og bortsetting av tjenester

- Utvidet krav til informasjon fra nettselskapet til sluttbrukere uten kraftleveringsavtale.
Begrunnelse: Tydeliggjøre overfor sluttbrukeren at denne ikke har ordinær kraftleveringsavtale, slik at ikke sluttbrukeren blir liggende på leveringsplikt uten å være klar over det.

Kapittel 8 - Øvrige bestemmelser

- Inntil 1. juli 2006 kan netttjenester og kraftkjøp faktureres felles.
Begrunnelse: En del selskap vil ha behov for å gjøre endringer i sine faktureringsprosedyrer, som krever noe tid. Det er derfor ikke hensiktsmessig å gjøre endringen gjeldende fra 1. januar 2006.
- Inntil 1. juli 2006 skal Ediel-meldinger etter denne forskrift kunne sendes og mottas på X.400-protokoll dersom én av partene krever det.
Begrunnelse: Det vil kunne ta noe tid før alle aktører kan sende meldinger over SMTP-protokollen, og derfor er det naturlig med en overgangsperiode.
- Overgangsbestemmelser som er utdaterte er fjernet

Begrunnelse: Det er ikke hensiktsmessig å ha utdaterte overgangsbestemmelser i forskriften

1 Innledning

Forskrift av 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netjtjenester (*forskrift om måling, avregning m.v.*) trådte i kraft 1. april 1999, og har senere blitt endret i 2001 og 2003. Kraftmarkedet er i kontinuerlig utvikling, og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) ser at det er behov for å gjøre en del endringer og presiseringer for å sikre at forskriften er utformet så hensiktsmessig som mulig. Derfor sender NVE nå ut forslag til endringsforskrift på høring til alle omsetningskonsesjonærer og andre interessenter.

Etter den anstrengte situasjonen i kraftmarkedet vinteren 2002/2003 la Olje- og energidepartementet (OED) frem St. meld. nr. 18 (2003-2004) om forsyningsikkerheten for strøm m.m. I etterkant av dette har NVE arbeidet med tiltak for å styrke forbrukernes stilling i kraftmarkedet. De viktigste resultatene arbeidet med å styrke forbrukernes stilling i kraftmarkedet er forslag om reduksjon i fristen for gjennomføring av leverandørskifter, samt forslaget om påbud om separat fakturering av netjtjenester og kraftkjøp. NVE har også registrert en del uheldige tilfeller hvor nettselskap har brutt med plikten de har til å opptre nøytralt overfor sluttbrukere og kraftleverandører.

Det er foretatt en helhetlig gjennomgang av forskriften for å identifisere områder hvor det er behov for endringer. I løpet av våren 2005 har det også vært gjennomført møter med representanter fra bransjen, hvor NVE har fått nyttige innspill til arbeidet. Med bakgrunn i dette har NVE utarbeidet høringsutkast med forslag til endringer i forskriften.

Kun de paragrafer i forskriften hvor det er foreslått endringer er inntatt i dokumentet. Forskriftstekst som er foreslått fjernet er markert med overstrekning, mens ny foreslått forskriftstekst er skrevet i kursiv. Under innledende bestemmelser er kun endringene gjengitt, mens resten av paragrafene er utelatt.

2 Innledende bestemmelser

2.1 Forslag til forskriftsendringer i kapittel 1

§ 1-3 Definisjoner

Timemåling: Timevis registrering med fjernavlesning av innmating eller uttak.

UTILTS (Utility time series message): Ediel-melding som benyttes i forbindelse med oversendelse av avregningsdata fra nettselskap til kraftleverandør. UTILTS er definert i en implementasjonsguide som kan fås hos Norges vassdrags- og energidirektorat eller Systemstøtte for Ediel.

§ 1-4 Elektronisk informasjonsutveksling

a. Utvekslingsprotokoll

Ediel-meldinger etter denne forskrift skal kunne sendes og mottas på SMTP-protokoll. I tillegg kan andre protokoller avtales.

2.2 Definisjoner

I forskriftsrevisjonen skal en blant annet fastsette regler for standardisering av gjennomføring av saldooppgjøret. Definisjon av Ediel-meldingen UTILTS er inntatt i definisjonene da det stilles krav om bruk av denne meldingen i § 5-7. UTILTS skal benyttes ved oversendelse av avregningsdata i saldooppgjøret.

Videre er det foreslått at timemåling defineres som timeregistrering med fjernavlesning. NVE ønsker med dette å presisere at timemåling innebærer at nettselskapet må registrere innmatingen/uttaket den enkelte time, og at det skal sendes inn til nettselskapenes systemer (fjernavlesning) via en form for kommunikasjon.

2.3 Elektronisk informasjonsutveksling

NVE foreslår å stille krav til at Ediel-meldinger etter denne forskrift skal kunne sendes og mottas på dataprotokollen SMTP innen 1. juli 2006.

I gjeldende forskrift stilles det i § 1-4 bokstav a krav til at Ediel-meldinger etter denne forskrift skal kunne sendes og mottas på dataprotokollen X.400. I tillegg kan andre protokoller avtales. Sistnevnte bestemmelse ble tatt inn ved forrige revisjon av forskriften og gjort gjeldende fra 1. januar 2002. Av andre protokoller ble spesielt SMTP trukket

frem som et godt alternativ. NVE ønsker i utgangspunktet ikke å legge sterke føringer på hvilke protokoller som benyttes, men det er behov for en regulering av dette for å sikre at alle aktørene i bransjen skal kunne kommunisere effektivt.

Bransjen, i regi av Norsk Ediel Ekspertgruppe, gjennomførte i 2004 et prosjekt for å vurdere en overgang til bruk av SMTP som ordinær utvekslingsprotokoll i stedet for X.400. NVE har vært orientert om dette arbeidet og har deltatt på noen av prosjektmøtene. Med bakgrunn i prosjektet foreslår NVE at man går over fra X.400 til SMTP med virkning fra 1. juli 2006.

Kostnaden ved å sende meldinger over X.400 er relativt høy. Det er også fokusert på at de sikkerhetsaspektene som skulle tilhørt X.400-protokollen ikke holder de mål en forventer. Samtidig øker meldingsutveksling i Norge stadig, og det er derfor hensiktsmessig å vurdere alternativ som er mer tilfredsstillende både økonomisk og sikkerhetsmessig.

Systemstøtte for Ediel og Norsk Ekspertgruppe for Ediel har utarbeidet en rapport om mulig overgang til SMTP. Rapport med anbefalinger om en overgang til SMTP ble sendt på høring i bransjen i september 2004. Tilbakemeldingene i denne høringen var positive. Det var imidlertid flere som pekte på at sikkerhetsaspektet ikke var tilstrekkelig utredet. I første halvdel av 2005 arbeides det derfor med en egen teknisk utredning vedrørende digitale signaturer og kryptering.

Økonomisk sett vil det være fordelaktig med en overgang til SMTP da kostnaden ved å sende en melding over SMTP er relativt lav. Etter NVEs vurdering kan imidlertid ikke bransjen som helhet gjennomføre en overgang til SMTP innen 1. januar 2006, da det blant annet gjenstår enkelte avklaringer knyttet til sikkerhet/kryptering. Det foreslås derfor seks måneders overgangstid for denne endringen, slik at en har tilstrekkelig tid til å få implementert ny protokoll.

Bakgrunnen for å åpne opp for at andre protokoller kan avtales bilateralt ved forrige revisjon, var ønsket om å i større grad kunne ta i bruk SMTP. Det er ønskelig at forskriften ikke legger begrensninger på den naturlige teknologiske utviklingen. NVE ønsker derfor å beholde bestemmelsen om mulighet for at andre protokoller kan benyttes når begge parter er enige om dette.

3 Oppstart og opphør av kraftleveranse, samt skifte av kraftleverandør mv.

3.1 Forslag til endringer i forskriftens kapittel 2

§ 2-1. Oppstart av kraftleveranse ved etablering av nye anlegg, flytting og lignende

I de tilfeller sluttbruker har kraftleveringskontrakt med en leverandør som vil levere i det nye målepunktet, kan leverandør sende melding om leveringsstart, sammenlignet § 2-4 (melding om leverandørskifte).

~~Nettselskapet skal informere sluttbruker uten kraftleveringskontrakt om hvilke leverandører som leverer kraft i nettområdet eller hvor sluttbruker kan finne en nøytral oversikt over kraftleverandører.~~

§ 2-2. Gjennomføring av leverandørskifte og leveringsstart

Sluttbruker har rett til å bytte kraftleverandør.

~~Leverandørskifte og leveringsstart skal foregå på mandag. Leveringsperioden til kontakter om leveranser til sluttbruker skal tilpasses dette.~~

Mellom kraftleverandør og sluttbruker skal det foreligge en skriftlig kraftleveringskontrakt før melding om leverandørskifte sendes. Kravet om at avtalen skal inngås skriftlig er ikke til hinder for at avtalen inngås ved hjelp av elektronisk kommunikasjon. *Dette omfatter ikke taletelefoner.*

Nettselskapet plikter å gjennomføre leverandørskiftet ~~når~~ *senest innen to uker etter at melding i henhold til § 2-4 er mottatt, med mindre annet er avtalt av* nettselskapet.

~~Kraftleverandøren plikter ved forespørsel å forevise kraftleveringskontrakten til nettselskapet.~~

Kraftleverandøren plikter ved forespørsel å forevise kraftleveringskontrakten til myndighetene. Norges vassdrags- og energidirektorat kan i særlige tilfeller pålegge nettselskapet å kontrollere at kraftleveringskontrakt foreligger før leverandørskifte gjennomføres. Dersom kraftleverandøren ikke kan forevise gyldig kraftleveringskontrakt kan Norges vassdrags- og energidirektorat pålegge nettselskapet å innstille leverandørskifter for den angjeldende kraftleverandøren.

§ 2-3. Krav til informasjon ved inngåelse av kraftleveringskontrakt

I tilbud fra kraftleverandør til sluttbruker om å inngå kraftleveringsavtale, skal følgende informasjon oppgis:

- a) *navn på kraftleverandør*
- b) *hvilket produkt tilbudet gjelder*
- c) *henvisning til hvor sluttbruker kan gjøre seg nærmere kjent med avtalevilkårene for produktet*

Ved inngåelse av kraftleveringskontrakt ~~ved hjelp av elektronisk kommunikasjon,~~ plikter kraftleverandøren å innhente ~~sluttbrukers målepunkt ID, og fødselsdato eller organisasjonsnummer~~ følgende informasjon fra sluttbruker:

- a) *målepunkt ID*
- b) *fødselsdato og/eller organisasjonsnummer*
- c) *sluttbrukers navn og/eller firmanavn*
- d) *hvilket produkt avtalen gjelder*
- e) *kundens uttrykkelige samtykke*

Kraftleverandøren plikter ved forespørsel ~~etter § 2-2 fjerde ledd~~ å forevise disse opplysningene i tillegg til ~~den elektroniske kraftleveringskontrakten til nettselskapet.~~

§ 2-4. Melding om leverandørskifte

Leverandør som skal ta over leveransen skal sende melding om leverandørskifte til nettselskap.

~~Melding skal være mottatt av nettselskap senest mandag tre uker før leverandørskiftet.~~

Melding skal inneholde:

- a) målepunkt ID,
- b) leveringsstart,
- c) sluttbrukers navn og postadresse, og
- d) anleggs- og fakturaadresse, dersom forskjellig fra sluttbrukers postadresse.

§ 2-5. Melding om leverandørskifte til leverandør som tar over leveransen

Nettselskap skal senest en uke før leverandørskifte sende melding om leverandørskifte til leverandør som tar over leveransen.

Meldingen skal inneholde:

- a) målepunkt ID,
- b) målnummer,
- c) leveringsstart,
- d) anleggets forventede årsvolum,

- e) hvilken avregningsmetode som benyttes (justert innmatingsprofil eller timemålinger),
- f) prioritet (prioritert eller utkoblbart anlegg),
- g) sluttbrukers navn, postadresse og anleggsadresse,
- h) ~~fakturaadresse, dersom fakturaadresse er forskjellig fra sluttbrukers postadresse,~~
- h i) opplysning om husholdning er pliktig til å betale merverdiavgift.

Dersom målepunktet avregnes etter justert innmatingsprofil, skal meldingen også inneholde:

- i j) måler-/avregningskonstant,
- j k) antall siffer i målerens tellerverk,
- k l) dato for første periodiske avlesning,
- l m) avlesningsfrekvens.

§ 2-7. Opphør av kraftleveranse

Leverandør skal sende melding til nettselskap om opphør av kraftleveranse i de tilfeller opphøret ikke skyldes leverandørskifte. Melding om opphør skal sendes senest *to* ~~én~~ uker før kraftleveranse opphører.

Melding skal inneholde:

- a) målepunkt ID,
- b) sluttbrukers navn og postadresse, og
- c) dato for kontraktsopphør.

3.2 Informasjon til sluttbrukere uten kraftleveringsavtale

Forskriftens § 2-1 andre ledd stiller krav til informasjon fra nettselskap til sluttbrukere uten kraftleveringskontrakt. NVE foreslår at dette kravet ikke bare skal gjelde ved oppstart av kraftleveranse, og det er derfor naturlig å flytte dette til forskriftens kapittel 7 hvor det stilles mer generelle krav til informasjon fra nettselskapene. En nærmere beskrivelse av, og begrunnelse for dette kravet gis i kommentarene til kapittel 7.

3.3 Redusert leverandørskiftefrist

NVE foreslår å redusere nettselskapenes frist for gjennomføring av leverandørskifte fra tre til to uker. Dette vil gi økt fleksibilitet for kundene og økt samsvar mellom varslingsfristen for prisendringer på kraftleveranse og tiden det tar å skifte leverandør.

Som et tiltak for å bedre forbrukernes stilling i kraftmarkedet, ble det i St. meld. nr. 18 (2003-2004) Om forsyningssikkerheten for strøm mm. foreslått å redusere fristen for leverandørskifte fra 3 til 2 uker. Et av argumentene bak forslaget var at leverandørskiftefristen da ville koordineres med fristen for varsling av prisendringer som er regulert i standardavtalen mellom Forbrukerombudet og Energibedriftenes

landsforening (EBL). Det vil innebære at sluttbrukerne har en reell mulighet til å skifte kraftleverandør før en prisøkning trer i kraft og at konkurransen i kraftmarkedet øker.

Ved at avregningsdata som ikke er timemålt beregnes med døgnoppløsning vil det også innebære at leverandørskifter kan skje på andre dager enn mandager slik tilfellet er i dag. Forskriftens § 2-2 foreslås derfor fjernet.

Forskriftens § 2-4, andre ledd foreslås endret slik at nettselskapets plikt til å gjennomføre leverandørskiftet innen 2 uker kommer tydeligere frem. Per i dag er forskriften utformet slik at meldingen skal være mottatt av nettselskapet senest tre uker før leverandørskiftet. Dette kravet foreslås flyttet til § 2-2, samt at det omskrives slik at nettselskapet får en plikt til å gjennomføre leverandørskiftet senest to uker etter at melding fra nettselskapet er mottatt. Dette gjør det mulig å gjennomføre leverandørskifter på kortere tid enn to uker uten at det kommer i konflikt med forskriftens ordlyd. Den foreslåtte formuleringen har imidlertid ikke til hensikt å hindre kraftleverandør og nettselskap å avtale oppstart på et senere tidspunkt.

I tråd med at fristen for leverandørbytte reduseres, reduseres også fristen for når melding om opphør av kraftleveranse skal sendes. Dette vil blant annet bidra til at kraftleverandører raskere kan si opp avtaler med sluttbrukere som går konkurs, eller som ikke betaler regningene sine.

Endringen vil medføre at nettselskapene vil få redusert tiden de har for å behandle leverandørskiftemeldinger. Dette kan gjøre at nettselskap må ha noe høyere bemanning for å klare å holde tidsfristen i perioder med svært mange leverandørskifter. NVE har imidlertid hatt en god dialog med nettselskap og bransjeorganisasjoner, og mener på denne bakgrunn at kostnadene knyttet til tiltaket er moderate.

3.3.1 Innhold i meldinger knyttet til leverandørskifte

NVE ser det nå som naturlig å fjerne krav til at PRODAT-melding skal inneholde fakturaadresse i §§ 2-4 tredje ledd bokstav d og 2-5 andre ledd bokstav h. Ved forrige forskriftsrevisjon i 2001 ble NVE bedt av Systemstøtte for Ediel og Norsk Ediel Ekspertgruppe om å vurdere å fjerne fakturaadresse i §§ 2-4 tredje ledd bokstav d og 2-5 andre ledd bokstav h, da dette anses som overflødig og unødvendig informasjon i meldingsutvekslingen ved leverandørskifter. Dette ble imidlertid meldt inn for sent til NVE den gang, slik at det ble stående i forskriften. Bokstaveringen i § 2-5 endres som følge av gjeldende bokstav h fjernes.

Det er i utgangspunktet ingenting som hindrer sluttbrukere i å oppgi forskjellig fakturaadresser til kraftleverandør og nettselskap. Det er derfor ikke slik at fakturaadressen automatisk bør samordnes for nettselskap og kraftleverandør. Kravet til at meldingen skal inneholde fakturaadresse blir dermed overflødig. Å fjerne dette kravet vil ikke føre til merkostnader for nettselskap eller kraftleverandør.

3.4 Inngåelse av kraftleveringskontrakter ved hjelp av elektronisk kommunikasjon.

NVE foreslår at det åpnes for avtaleinngåelse via SMS, slik at det kan bli lettere for kunden å skifte kraftleverandør.

Forskriftens § 2-2 stiller krav til at det må inngås skriftlig kraftleveringsavtale før kraftleverandøren kan sende melding om leverandørskifte til nettselskapet. Hensikten med et skriftlighetskrav er blant annet at de involverte partene skal kunne dokumentere at det faktisk foreligger en gyldig avtale og at forholdet formaliseres på en slik måte at partene bevisstgjøres i forhold til den rettshandelen som utføres. Avtaleinngåelse mellom kraftleverandør og sluttbruker har konsekvenser også for nettselskapet. Etter NVEs syn er det derfor av hensyn til nettselskapet hensiktsmessig å ha en særskilt regulering av avtaleinngåelsen mellom kraftleverandør og sluttbruker.

Ved revisjonen av forskriften i 2001 ble det åpnet for inngåelse av kraftleveringsavtaler ved hjelp av elektronisk kommunikasjon. Bakgrunnen til dette var et ønske om å åpne for avtaleinngåelse via Internett og e-post. Det er siden endringen i 2001 oppstått en del spørsmål i forhold til hva som ligger i begrepet elektronisk kommunikasjon. Spesielt gjelder dette avtaleinngåelse via telefon, men også avtaleinngåelse via SMS. Ut i fra hensynet om dokumentasjon og formaliteten rundt rettshandelen, har NVE ikke godtatt at en kraftleveringsavtale inngås ved hjelp av taletelefoni. Når det gjelder avtaleinngåelse via SMS er NVE imidlertid av den oppfatning at hensynet bak bestemmelsen bør kunne ansees som ivaretatt. NVE har derfor sett et behov for å presisere regelverket på dette området.

Både ved taletelefoni og SMS vil dokumentasjonskravet kunne ivaretas. Ved taletelefoni vil dette kravet kunne tilfredstilles ved hjelp av opptak av telefonsamtalen. Ved SMS vil kravet kunne tilfredstilles ved hjelp av en bekreftelsesmelding via SMS som arkiveres hos kraftleverandøren. NVEs erfaring viser imidlertid at det ved opptak av telefonsamtale ofte vil kunne oppstå situasjoner hvor det kan være vanskelig å avgjøre hvorvidt kunden aksepterer avtalevilkårene eller ikke.

Når det gjelder hensynet til bevisstgjøring i forhold til rettshandelen er NVE av den oppfatning at bruk av SMS fordrer en aktiv handling fra kunden. Dersom sluttbrukeren velger å sende en bekreftelsesmelding til kraftleverandøren hvor navn, målepunkt ID og fødselsdato eller organisasjonsnummer, vil sluttbrukeren etter NVEs syn ha foretatt en aktiv handling som indikerer at denne ønsker å inngå kraftleveringsavtale. Ved taletelefoni er NVEs erfaring at sluttbrukeren i mindre utstrekning bevisstgjøres i forhold til rettshandelen. Det viser seg at kunden ofte kan føle seg presset til å akseptere et tilbud ved taletelefoni. Økt antall konflikter knyttet til hvorvidt det er inngått avtale eller ikke, samt økt bruk av angreretten vil føre til merkostnader for nettselskapene. NVE ønsker derfor å åpne for avtaleinngåelse ved hjelp av elektronisk kommunikasjon, med unntak av taletelefoni.

Målepunkt ID samt fødselsdato/organisasjonsnummer vurderes som tilstrekkelig som bevis på at sluttbrukeren faktisk er den han eller hun utgir seg for å være. Dette er det

samme kravet som stilles ved avtaleinngåelse via Internett/e-post i dag. Videre vil innholdet i en tekstmelding være enklere å kontrollere enn et opptak av en telefonsamtale. Ved å åpne for SMS vil det kunne bli enklere for sluttbrukere å skifte kraftleverandør, uten at dette fører til betydelige økninger i antall annullerte leverandørskifter.

I tillegg til fødselsdato eller organisasjonsnummer og målepunkt ID, vil det også være behov for ytterligere opplysninger for å sikre at partene kan kontrollere hva bestillingen gjelder. For det første er det naturlig at sluttbrukers navn oppgis i meldingen. Videre vil det være behov for å spesifisere hvilket produkt avtalen gjelder, samt at det må fremgå at kunden faktisk ønsker avtalen.

I tilfeller der kraftleverandøren henvender seg til kunden er det naturlig at sluttbrukeren får informasjon om hvem som fremmer tilbudet og hva tilbudet gjelder. Dersom det blir brukt en kommunikasjonsform som ikke egner seg for å framstille hele avtalen skriftlig skal kunden derfor få informasjon om hvor sluttbrukeren kan gjøre seg kjent med avtalevilkårene. Hensikten med denne bestemmelsen er å sikre at sluttbrukeren er klar over hva slags avtale sluttbrukeren inngår.

NVE foreslår at kravet til innhenting av informasjon gjelder generelt, ikke kun for avtaleinngåelse ved hjelp av elektronisk kommunikasjon. Ved at de samme kravene gjelder uavhengig av format for avtaleinngåelsen, vil regelverket bli mer konsistent. Videre er dette informasjon det er vanlig å innhente ved kontraktsinngåelse, slik at det ikke anses for å være et særlig tyngende krav.

Det foreslås at kraftleverandøren ved forespørsel plikter å forevise kraftleveringskontrakten til myndighetene. Norges vassdrags- og energidirektorat kan i særlige tilfeller pålegge nettselskapet å kontrollere at kraftleveringskontrakt foreligger før leverandørskifte gjennomføres. Dersom kraftleverandøren ikke kan forevise gyldig kraftleveringskontrakt kan Norges vassdrags- og energidirektorat pålegge nettselskapet å innstille leverandørskifter for den angjeldende kraftleverandøren.

Per i dag er det nettselskapet som har oppgaven med å kontrollere hvorvidt kraftleverandøren har gyldig kraftleveringsavtale. NVE mener det kan være hensiktsmessig at denne kontrolloppgaven overlates til myndighetene. I særlige tilfeller kan det imidlertid være hensiktsmessig å pålegge nettselskapet å utføre denne kontrollen, da nettselskapet er mottaker av leverandørskiftemeldinger.

4 Måleverdier

4.1 Forslag til endringer i forskriftens kapittel 3

§ 3-3. Avlesning av målepunkt

Nettselskap har ansvar for at energiforbruk/energiflyt i målepunkt blir målt og avlest.

Alle målepunkter skal avleses minimum en gang i kalenderåret ~~og refereres til mandag. Ved hyppigere avlesning skal også disse avlesninger refereres til mandag.~~

Målepunkt tilhørende husholdning med forventet årlig strømforbruk høyere enn 8.000 kWh, skal avleses hver tredje, hver andre eller hver måned (periodisk avlesning). ~~Periodisk avlesning skal refereres til mandager. Periodene mellom avlesningene skal være tilnærmet like. Første periodiske avlesning skal foretas første mandag etter årsskiftet. Det skal foretas avlesning ved årsskifte.~~

Nettselskapet skal registrere alle mottatte måleravlesninger fra sluttbrukeren, med mindre sluttbrukeren sender inn urimelig mange avlesninger.

Målepunkt skal avleses ved leverandørskifter, ved opphør av kraftleveranse og ved skifte av måler.

All energiinnmåling skal ha timemåling. Målepunkt med forventet årlig energiuttak ~~eller energiinnmåling~~ større enn 100.000 kWh skal ~~ha avleses hver time~~ (timemåling).

§ 3-6. Dekning av kostnader ved timemåling

Ved timemåling av energiuttak i henhold til § 3-3 sjette ledd skal kostnadene dekkes av nettselskapet.

~~Ved timemåling av energiinnmåling i henhold til § 3-3 femte ledd skal kostnadene dekkes av den som forestår energiinnmåling.~~

Dersom sluttbruker krever timemåling i medhold av § 3-4 første ledd, kan nettselskapet kreve at sluttbruker dekker merkostnadene forbundet med dette, begrenset oppad til 2500 kroner.

Dersom nettselskapet timemåler i henhold til § 3-4 annet ledd, skal nettselskapet dekke merkostnadene forbundet med dette.

§ 3-7. Melding med måledata

Nettselskapet skal, innen ~~fire~~ tre uker etter avlesning eller stipulering i henhold til § 3-3 annet, tredje, fjerde og femte ledd og § 3-5, sende melding som inneholder måledata til leverandør som leverer kraft i målepunktet. Ved leverandørskifte skal melding som inneholder måledata sendes både til leverandør som tar over leveransen og til leverandør som avslutter leveransen.

Oversendelse skal inneholde:

- a) målepunkt ID,
- b) målnummer,
- c) forbrukt volum i målepunktet i avregningsperioden,
- d) angivelse om avregningsdataene er målte eller stipulerte,
- e) avregningsperiodens start- og sluttdato.

Dersom målepunktet avregnes etter justert innmatingsprofil, skal meldingen også inneholde målerstand ved begynnelsen og slutten av avregningsperioden.

4.2 Avlesning av målepunkt

Kravet om at måleravlesning skal refereres til mandager foreslås fjernet. Videre foreslås det at det inntas et krav om måleravlesning ved skifte av strømmåler, samt at all energiinnmating skal ha timemåling.

I gjeldende § 3-3 er det krav til at alle avlesninger skal refereres mandag. Bakgrunnen for dette er at regulerkraftavregningen foretas en gang i uken, referert mandag. Alle leverandørskifter legges av samme grunn til mandager.

En arbeidsgruppe nedsatt av Norsk Ediel Ekspertgruppe (NEE) har gjennomført et prosjekt for å se på saldooppgjøret og standardisering av avregningsgrunnlag i kraftmarkedet. En av anbefalingene her er at en endrer rapporteringsrutinene til Statnett slik at nettselskapene rapporterer et beregnet døgnforbruk per målepunkt i kWh for de målepunkt som avregnes basert på justert innmatingsprofil. I dag rapporterer nettselskapene kun avregningsdata per balansesansvarlig til avregningsansvarlig, det vil si ikke på målepunktnivå og per døgn. På denne måten kan en også få et likt datagrunnlag for den ukentlige regulerkraftavregningen og saldooppgjøret.

En konsekvens av denne endringen er at det ikke lengre er nødvendig at måleravlesninger refereres til mandager. Det foreslås derfor endringer i § 3-3 som gjør at måleravlesninger kan refereres til alle ukedager. Avregningsansvarlig mottar i dag daglige oppgjør fra Nord Pool Spot AS, slik at det her er lagt til rette for døgnoppløsning på alle avregningsdata. Det kan dermed foretas regulerkraftavregning uavhengig av å måtte referere denne til mandager.

For målepunkt som faller inn under bestemmelsen om periodiske avlesninger vil krav om at første periodiske avlesning skal foretas mandag etter årsskiftet erstattes med at avlesning skal foretas ved årsskifte.

Etter NVEs vurdering vil en slik endring legge til rette for en mer fleksibel avregning av kraftmarkedet, og det vil også være en mer kundevennlig ordning. NVE støtter de vurderinger som er gjort av NEE og Statnett, og vil derfor foreslå å fjerne krav til at alle avlesninger skal refereres mandager.

NVE foreslår videre å stille krav til måleravlesning ved skifte av måler. Dette er ikke eksplisitt regulert i dagens forskrift, men må kunne sies å følge av § 3-10 om kvalitetssikring av måleverdier. I brukerveiledningen for MSCONS er situasjoner rundt målerbytte omtalt, og det er etablert rutiner for meldingsutveksling av målerstander ved målerskifte. NVE mener likevel det er hensiktsmessig med et eksplisitt krav om måleravlesning ved målerskifte. Årlig skiftes det ut et betraktelig antall malere hos norske nettselskap, og det er viktig at det foretas måleravlesning i slike situasjoner. Forskriften bør derfor inneholde et slikt krav.

Det foreslås å stille krav til at all energiinnmating skal ha timemåling. I gjeldende regelverk er det kun energiinnmating med forventet årlig volum over 100 000 kWh som er gjenstand for krav til timemåling. I praksis må all energi som mates inn på overføringsnettet ha timemåling for at avregningen skal bli riktig. NVE mener med bakgrunn i dette at det er behov for å presisere i forskriften at all energiinnmating må ha timemåling.

I §§ 3-3 sjette ledd og 3-4 reguleres forhold omkring timemåling. Per i dag stilles det ingen funksjonskrav knyttet til teknologi for timemåling og fjernavlesning og toveiskommunikasjon. NVE har vurdert å stille slike krav. Dette kan være at slikt utstyr skal være klargjort for muligheter for styring av forbruk hos sluttbrukeren, eller at det skal kunne registrere avvik i leveringskvaliteten. NVE er positive til at nettselskapene tar i bruk slike funksjoner ved teknologien i de tilfeller dette er tilgjengelig og finnes hensiktsmessig. NVE har imidlertid kommet til at det per i dag ikke er hensiktsmessig å fastsette slike krav eksplisitt i forskriften.

4.3 Krav til at nettselskapet skal registrere alle mottatte målerstander fra sluttbrukerne

NVE foreslår at nettselskapet skal registrere alle mottatte målerstander fra sluttbrukerne. Dette innebærer også at slike målerstander skal inngå i avregningsgrunnlaget. Sluttbrukeren gis dermed en rett til å levere inn måleravlesninger også utenom de ordinære måleravlesningene. I dag plikter ikke nettselskapet å ta hensyn til slike innsendte måleravlesninger i avregningen og faktureringen. Bestemmelsen vil bli et nytt fjerde ledd i § 3-3. Gjeldende fjerde og femte ledd blir henholdsvis nytt femte og sjette ledd.

Dagens regelverk stiller krav til at husholdningskunder med forventet forbruk over 8000 kWh i året skal avleses hver tredje, hver andre eller hver måned. Alle andre målepunkter skal avleses minimum én gang i året. Nettselskapet har i henhold til forskriften ansvaret for avlesning av målepunkt, men i praksis er det sluttbrukerne selv som foretar avlesning når nettselskapet ber om det (periodisk og ved leverandørskifter/opphør av kraftleveranse), når det ikke foretas automatisk måleravlesning gjennom fjernavlesning (timemåling i henhold til forskriftens krav eller for eksempel ukentlig måling).

Mange sluttbrukere ønsker å foreta avlesning oftere enn de periodiske avlesningene. Spesielt i perioder med store og hyppige prisendringer vil det kunne gi til dels store utslag på strømregningene dersom innsendte måleravlesninger ikke tas hensyn til. Dessuten vil det kunne være aktuelt med måleravlesning for eksempel i forbindelse med anlegg som ikke er i bruk i lengre perioder. Det er generelt sett i sluttbrukernes interesse å få mest mulig nøyaktig avregning i fravær av timemåling, og etter NVEs syn ivaretar ikke krav til periodisk avlesning dette godt nok i visse tilfeller.

Nettselskapene har i dag ingen plikt til å registrere og benytte måleravlesninger innsendt mellom de obligatoriske måleravlesningene. Mange nettselskap aksepterer i dag at sluttbrukerne sender inn måleravlesninger også mellom de obligatoriske måleravlesningene, og de oversender disse verdiene til kraftleverandørene. Denne praksisen varierer imidlertid noe.

NVE foreslår å pålegge nettselskapene å registrere alle mottatte målerstander fra sluttbrukerne. Det vil kunne påløpe kostnader for nettselskapene og kraftleverandørene forbundet med å motta flere måleverdier enn de gjør nå. Denne kostnaden vil stige med antall måleverdier som skal håndteres per målepunkt. Dersom enkelte sluttbrukere velger å sende inn målerstander så ofte at det blir en urimelig belastning på nettselskapet, kan nettselskapet unnlate å ta hensyn til de innsendte verdiene.

Per i dag er det opp til kraftleverandørene om de ønsker å legge måleravlesningene som kommer utover de periodiske til grunn ved fakturering. Et aktuelt spørsmål er da hvorvidt det er hensiktsmessig å pålegge kraftleverandørene å benytte disse måleravlesningene ved fakturering. Etter NVEs syn har kraftleverandørene i de aller fleste tilfeller interesse av få inn måleverdier så ofte som mulig. Flere kraftleverandører har pekt på manglende oversendelse av måledata fra nettselskap som et vesentlig problem for dem. Et krav om at nettselskapene skal oversende alle mottatte måleravlesninger fra sluttbrukere vil etter NVE syn være positivt for kraftleverandørene ved at de får en mer nøyaktig avregning.

NVE kan derfor ikke se behov for å stille et krav overfor kraftleverandørene om at de må legge disse til grunn ved fakturering.

NVE kan i dag i henhold til § 8-1 b fastsette særskilte avlesnings-, fakturerings- og informasjonstiltak overfor både nettselskap og kraftleverandører. NVE foreslår med dette et utvidet krav til nettselskapene hva angår avlesning av målepunkt. Det foreslåtte kravet i § 3-3 vil kun gjelde for avlesning av målepunkt, ikke fakturerings- og informasjonsrutiner som vist til i § 8-1 b.

4.4 Dekning av kostnader ved timemåling

NVE foreslår å innføre maksimalpris på timemåling i de tilfeller hvor sluttbruker krever at nettselskapet installerer timemålingsutstyr, jf. § 3-4 første ledd.

Etter NVEs syn er det mange fordeler ved timemåling og toveiskommunikasjon, både knyttet avregning, tariffing, leveringskvalitet og sluttbrukerfleksibilitet. NVE ønsker positivt fokus på disse aspektene i kraftmarkedet. Etter NVEs vurdering er det per i dag ikke samfunnsøkonomisk forsvarlig med en fullskala eller storskala utbygging av teknologi for timemåling og toveiskommunikasjon gjennom myndighetspålegg. De viktigste ankepunktene mot dette er høye kostnader, til dels usikker teknologi, usikre nytteverdier samt utfordringer knyttet til å finne fornuftige finansieringsordninger.

NVE har i rapport 18/2004 ”Toveiskommunikasjon i det norske kraftmarkedet” anbefalt å stille krav til nettselskapene om å tilby timemåling med toveiskommunikasjon, og at myndighetene setter en regulert maksimalpris for hva nettselskapet kan ta betalt fra sluttbrukeren.

Nettselskapene skal i dag tilby timemåling til sluttbrukere som ønsker det i henhold til § 3-4, mot at disse dekker merkostnadene forbundet med dette. Det foreligger imidlertid ingen retningslinjer for hva som ligger i begrepet ”merkostnader”. Nettselskapet står ikke fritt til å beregne disse merkostnadene, men det kan være vanskelig å kontrollere at nettselskapet ikke tar en for høy pris for innføring av timemåling, eventuelt installerer unødvendig avansert og dyrt utstyr. Det er ikke spesifisert om nettselskapenes merkostnader forbundet med timemåling skal kreves inn som en engangssum, eller om det skal betales en leie per år.

Dersom sluttbrukerne står overfor et valg som de kjenner mulighetene ved og konsekvensene av, er det grunn til å tro at flere sluttbrukere vil være interessert i å benytte seg av teknologiens muligheter. Prisen er et viktig element i denne forbindelse. Dersom prisen på timemåling er kjent, vil dette være relevant informasjon når sluttbrukerne skal foreta sine valg.

Det er ulike kostnader forbundet med teknologi for timemåling. Det påløper for det første en investeringskostnad for måler og kommunikasjon. Videre er det kostnader forbundet med montasje. Det påløper også driftskostnader for nettselskapene.

De siste årene har det blitt gjennomført en del undersøkelser knyttet til utbygging av timemåling, jf tabellen nedenfor. Storskalaprojektet ble gjennomført i regi av EBL-Kompetanse og Sintef Energiforskning fra 2001 til 2004. Buskerud Kraftnett AS og Skagerak Nett AS deltok i prosjektet. NVE-undersøkelsen i 2002/2003 var en kartlegging

av bruk og nytte av timemåling og toveiskommunikasjon hos norske nettselskap. EBL har i 2005 gjennomført en undersøkelse hos sine medlemmer angående timemåling og toveiskommunikasjon.

	Storskalaprojektet		
	(2001-2004)	NVE-prosjekt 2002	EBLs undersøkelse 2005
Diskont.rente	8 %	8 %	8 %
Avskr.tid	10 år	10 år	15 år
Bruttokostnader			
Inv. kostn. per punkt	3126*	2408	2500
Kap.kostn.kr/pkt/år	466	359	290
Driftskostn. kr/pkt/år	229	206	300

* I storskalaprojektet ble det installert teknologi for toveiskommunikasjon med laststyring.

Kostnadsbildet varierer noe, men som vi ser ligger investeringskostnaden (inkludert montasje) for timemåling på om lag 2500 kroner. EBL har i sine vurderinger om timemåling og toveiskommunikasjon lagt til grunn en investeringskostnad på 2000 eller 2500 kroner. Dette er basert på et større antall sluttbrukere.

Noen av tallene i tabellen er estimater, mens andre tall er erfarte/påløpte kostnader. Valg av teknologi har betydning for kostnadsbildet, samt at geografiske og topografiske forhold spiller inn. Det kan være individuelle forskjeller mellom nettselskapene som gjør at kost-nytte blir forskjellig. I storskalaprojektet ble det installert teknologi for toveiskommunikasjon med laststyring, slik at investeringskostnaden dermed ble noe høyere.

NVE foreslår med bakgrunn i dette å endre § 3-6 tredje ledd slik at dersom sluttbruker krever timemåling, kan nettselskapet maksimalt kreve et engangsgebyr fra sluttbrukeren på **2500 kroner**. Dette vil ikke nødvendigvis dekke alle merkostnadene for nettselskapet i alle tilfeller. Imidlertid har normalt nettselskapet også nytte av utstyret, og 2500 kr anses derfor å være et rimelig maksimalbeløp. Dette vil kunne sikre nettselskapene tilstrekkelig inntekter forbundet med investeringen. Videre vil nettselskapet normalt ha nytte av timemålingsutstyret, og det er derfor rimelig at ikke alle kostnadene veltes direkte over på sluttbrukeren. NVE foreslår at nettselskapene selv må dekke driftskostnadene ved timemåling når sluttbruker krever timemåling. Sluttbrukeren vil enklest kunne få oversikt over kostnadene ved installasjon og bruk av timemålingsutstyr dersom nettselskapet henter inn kostnadene gjennom et engangsbeløp, i stedet for periodevise betalinger.

Dersom kostnadene ved investering i slikt utstyr endres slik at maksimalprisen må justeres, vil det måtte være behov for å endre forskriften på dette området. NVE anser dette som en relativt overkommelig oppgave.

Det foreslås videre at dette beløpet skal tas innenfor nettselskapenes inntektsramme. Det er etter NVEs syn naturlig at betaling for installasjon av timemålingsutstyr behandles på samme måte som andre deler av den regulerte nettvirksomheten. Det er i den forbindelse viktig å understreke at nettselskapenes kostnader uansett vil komme inn i

inntektsrammegrunnet ved oppdatering av inngangsverdier. Per i dag skjer denne oppdateringen hvert femte år, men det er foreslått at oppdatering av inngangsverdier skal gjøres årlig gjennom en ny modell for økonomisk regulering gjeldende fra 1. januar 2007.

Dersom det installeres timemålingsutstyr med funksjonalitet som ikke er direkte knyttet til nettvirksomheten, som for eksempel bredbånd, alarm mv., skal kostnader og inntekter knyttet til slike funksjonaliteter føres utenfor nettvirksomheten.

4.5 Timemåling av energiinnmating

NVE foreslår også å fjerne § 3-6 andre ledd. Denne bestemmelsen innebærer at ved timemåling av energiinnmating i henhold til gjeldende § 3-3 femte ledd skal kostnadene dekkes av den som forestår innmating. NVE mener det er ikke nødvendig å ha en egen bestemmelse som regulerer dekning av kostnadene ved timemåling av energiinnmating. Dette utgjør en relativt liten del av kostnadene ved å forestå energiinnmating.

Ved investering i timemålingsutstyr vil kostnaden kunne bli dekket direkte av produsenten gjennom anleggsbidrag. De løpende kostnadene knyttet til timemålingen vil i distribusjonsnettet kunne dekkes inn gjennom innmatingstariffen jf. den foreslåtte endringen i tarifforskriftens § 16-3. Det vil altså fortsatt være produsenten som betaler kostnaden knyttet til timemåling.

4.6 Melding med måledata

NVE foreslår å redusere frist for oversendelse av melding med måledata til kraftleverandør fra fire til tre uker. Dette ble vurdert ved forrige revisjon av forskriften i 2001. Tilbakemeldingene fra bransjen var da at gjeldende frist var problematisk å overholde, og at en derfor burde konsentrere seg om å overholde denne fristen.

Det har nå gått en tid siden denne bestemmelsen forrige gang ble diskutert. NVE mener at dagens systemer for kvalitetssikring bør innebære at nettselskapene kan oversende måledata raskere enn fire uker. Det vil være en fordel for kraftleverandør å få oversendt kvalitetssikret måledata så raskt som mulig. NVE ønsker derfor å fremme forslag om at frist for oversendelse av måledata reduseres med én uke, fra fire til tre uker.

5 Regulerkraftavregning

5.1 Forslag til endringer i forskriftens kapittel 4

§ 4-4. Nettselskapets oversendelse av avregningsdata

Nettselskapet skal for hver balanseansvarlig i sitt nett sende melding som inneholder avregningsdata for regulerkraftbalanse til avregningsansvarlig.

Nettselskapet skal sende melding til den enkelte balanseansvarlig som inneholder *den balanseansvarliges* ~~hans~~ avregningsdata for regulerkraftbalanse.

Avregningsdata for regulerkraftbalanse skal oversendes innen tre virkedager etter avregningsukens slutt. Avregningsdata for regulerkraftbalanse skal angis i hele kWh/h.

Nettselskapene skal rapportere avregningsdata fordelt på ulike kundegrupper til avregningsansvarlig.

§ 4-5. Kjøps- og salgsforpliktelser i organiserte markeder

Markedsplasskonsesjonær skal sende melding til avregningsansvarlig som inneholder oversikt over den enkelte balanseansvarliges kjøps- og salgsforpliktelser i organiserte markeder.

Kjøps- og salgsforpliktelser skal oversendes daglig, innen ~~tre dager etter~~ *avregningsukens slutt* utgangen av den enkelte virkedag.

5.2 Nettselskapets oversendelse av avregningsdata.

NVE fører tilsyn med bestemmelser gitt i eller i medhold av energiloven i henhold til energilovforskriften § 7-2. Videre heter det at konsesjonæren skal medvirke til gjennomføring av tilsyn. Dette omfatter blant annet å fremskaffe opplysninger og dokumentasjon som er nødvendig for å gjennomføre tilsyn.

NVE har som tilsynsmyndighet behov for informasjon om blant annet forbruket av elektrisk kraft for ulike sluttbrukere. NVE samler i dag inn en del forbruksdata fra de største nettselskapene blant annet i forbindelse med NVEs kvartalsvise leverandørskifteundersøkelse. Ved å pålegge nettselskapene å rapportere data til avregningsansvarlig nettselskap (Statnett SF) kan innhenting av slike data forenkles, og kvaliteten på dataene vil også kunne bli bedre. En slik bestemmelse vil dermed bidra til at NVE lettere kan følge opp energilovforskriften § 7-2.

Hvordan det er mest hensiktsmessig å samle inn slike data vil etter NVEs syn kunne variere avhengig av hvilken type data det dreier seg om, samt tilgjengelig teknologi. NVE foreslår derfor en generell bestemmelse som presiserer nettselskapenes plikt til innrapportering.

I utgangspunktet er det tenkt at det skal stilles krav om å skille mellom for eksempel husholdninger, kraftkrevende industri, og annen næring. Det kan imidlertid også bli aktuelt å stille mer detaljerte krav, men det må da legges vekt på at kostnadene dette påfører nettselskapene ikke er urimelig høye i forhold til den nytten den ekstra informasjonen representerer.

5.2.1 Andre endringer

I § 4-4, andre ledd heter det: ”Nettselskapet skal sende melding til den enkelte balanseansvarlig som inneholder hans avregningsdata for regulerkraftbalanse”. NVE mener uttrykket ”hans” er noe uklart i denne sammenhengen, og ønsker derfor å presisere at dette henviser til den balanseansvarlige. Endringen er kun av språklig karakter, og medfører ingen materielle endringer i bestemmelsen.

5.3 Kjøps- og salgsforpliktelser i organiserte markeder

I gjeldende forskrift heter det at markedsplasskonsesjonær skal sende melding til avregningsansvarlig som inneholder oversikt over den enkelte balanseansvarliges kjøps- og salgsforpliktelser i organiserte markeder, og at disse skal oversendes innen tre dager etter avregningsukens slutt.

Statnett SF som har konsesjon som avregningsansvarlig har signalisert at de ønsker en overgang til daglig oversendelse av avregningsdata fra markedsplasskonsesjonær til avregningsansvarlig. Nord Pool Spot AS som har markedsplasskonsesjon har fra 26. april 2004 hatt daglig avregning, og har derfor mulighet for å sende avregningsansvarlig daglige data. Avregningsansvarlig har derfor i dag mulighet for daglig oppløsning på avregningen. En overgang til daglig oversendelse vil således ikke medføre nevneverdige kostnader for markedsplasskonsesjonær eller for avregningsansvarlig.

Etter NVEs vurdering vil en overgang til daglig oversendelse av kjøps- og salgsforpliktelser i organiserte markeder fra markedsplasskonsesjonær til avregningsansvarlig bidra til å effektivisere avregningen av det norske kraftmarkedet, og således bidra til et mer effektivt kraftmarked.

NVE vil på bakgrunn av dette fremme forslag om endring av forskrift om måling, avregning mv. § 4-5 andre ledd.

6 Avregning basert på nettselskapets innmatingsprofil

6.1 Forslag til endringer i forskriftens kapittel 5

§ 5-4. Beregning av kraftuttak på balanseansvarlig

Nettselskapet skal beregne en prosentvis fordeling av forventet årlig kraftuttak per ikke-timemålt målepunkt. Nettselskapet skal, på bakgrunn av prosentvis fordeling per målepunkt og justert innmatingsprofil, beregne ikke-timemålt kraftuttak *per døgn, per målepunkt*, for hver enkelt balanseansvarlig i henhold til § 4-3.

§ 5-5. Melding med avregningsdata basert på justert innmatingsprofil

Nettselskapet skal innen tre virkedager etter avregningsukens slutt sende melding til balanseansvarlig som inneholder:

- a) Den balanseansvarliges samlede timevise uttak som er beregnet ved bruk av justert innmatingsprofil. Uttaket skal angis i hele kWh/h.
- b) *Beregnet døgnvis kraftuttak i hele kWh/h for de balanseansvarliges enkelte målepunkt.*

§ 5-7. Saldooppgjør

Nettselskapet skal gjennomføre et økonomisk oppgjør mellom balanseansvarlige i et kraftnett når avregning baseres på justert innmatingsprofil. Dette oppgjøret skal rette opp avviket mellom beregnet prosentfordeling av den justerte innmatingsprofilen, og virkelig uttak fra målepunktene (saldooppgjør).

Nettselskapet skal føre en konto for hver balanseansvarlig. Kontoen skal oppdateres etter avlesning av målepunkt med et verdsatt avvik mellom målt kraftvolum for hvert målepunkt og hvert målepunkts andel av avregnet kraftvolum basert på justert innmatingsprofil. Avviket skal verdsettes etter områdeprisen på elspotmarkedet veid med den justerte innmatingsprofilen i perioden mellom avlesningene.

Kontoen skal gjøres opp minimum ved hvert årsskifte.

Nettselskapet skal sende melding til balanseansvarlige med saldooppgjør. Meldingen skal gjøre balanseansvarlige kjent med sine betalingsforpliktelser og tilgodehavender, og grunnlaget for disse, innen seks uker etter oppgjort konto.

~~Nettselskapet skal gjøre balanseansvarlige kjent med sine betalingsforpliktelser og tilgodehavender, og på forespørsel grunnlaget for disse, innen seks uker etter årsskifte.~~

§ 5-8. Elektronisk informasjonsutveksling

Meldinger i henhold til bestemmelser i dette kapittelet skal oversendes ved hjelp av Ediel-meldingen MSCONS *med unntak av § 5-7 der Ediel-meldingen UTILTS skal brukes i tillegg til MSCONS.*

6.2 Krav til oppløsning på beregning av kraftuttak

NVE foreslår å stille krav om at nettselskapene for målepunkt som ikke er timemålt skal beregnes et døgnforbruk i kWh/h. Dette skal oversendes de balanseansvarlige. Endringen vil bidra til en mer nøyaktig avregning, og vil også føre til mer fleksible ordninger med hensyn til leverandørskifter og avlesning.

Grunnlaget for saldooppgjøret blir med dagens praksis tilgjengeliggjort for de balanseansvarlige på ulikt format og med varierende kvalitet. Bransjen har uttrykt at dette er et problem. En arbeidsgruppe nedsatt av Norsk Ediel Ekspertgruppe har derfor laget en teknisk standard for gjennomføringen av saldooppgjøret. NVE har i dagens forskrift lagt føringer på hvilke Ediel-meldinger som skal sendes for å utveksle informasjon i bransjen. NVE mener at et krav til meldingsutvekslingen i forbindelse med oversendelse av grunnlaget for saldooppgjøret vil være en effektiv måte å regulere gjennomføringen av saldooppgjøret.

I forbindelse med kravet om å redusere fristen for leverandørbytter vil det også være naturlig at det blir mulig å bytte leverandør hver dag. For å få til dette er det nødvendig at avregningen har døgnoppløsning. Bransjen har selv utviklet en teknisk standard som gjør det mulig å ha døgnoppløsning på saldooppgjøret.

For at balanseansvarlig skal kunne avregne sine kunder på en tilfredsstillende måte foreslår NVE at beregnet døgnforbruk per målepunkt blir oversendt sammen med beregnet timevis uttak for balanseansvarlig.

6.3 Nærmere regulering av saldooppgjør, innføring av UTILTS

Saldooppgjøret skal rette opp differansen mellom beregnet prosentfordeling av den justerte innmatingsprofilen og faktisk uttak fra målepunktene, samt sikre et økonomisk oppgjør mellom partene. Forskriften stiller per i dag generelle krav til hvordan saldooppgjøret skal gjennomføres.

Bransjen har i dag ikke en standardisert måte å gjennomføre saldooppgjøret på. Saldooppgjøret er komplisert og grunnlaget for oppgjøret blir i mange tilfeller tilgjengeliggjort på en lite oversiktlig måte. Bransjen har derfor ytret et ønske om et regelverk som i større grad regulerer gjennomføringen av saldooppgjøret.

En arbeidsgruppe nedsatt av Norsk Ediel Ekspertgruppe har utarbeidet en *teknisk standard for avregningsgrunnlag (saldooppgjøret) for kraftbransjen* (Teknisk standard). Denne standarden beskriver saldooppgjøret i detalj og viser til en bestemt måte å gjennomføre prosessene på. Arbeidsgruppen konkluderer med at det er behov for å gjøre noen endringer i beregningen av avregningsdata. For målepunkt som avregnes etter den

justerte innmatingsprofilen skal det beregnes et døgnforbruk i kWh/h. Videre må det tas i bruk en ny melding, UTILTS, for å kunne sende den informasjonen som trengs på en hensiktsmessig og oversiktlig måte.

NVE mener derfor at det vil være hensiktsmessig å stille krav til at Ediel-meldingene UTILTS og MSCONS blir brukt ved overføring av data i saldooppgjøret. Ved å standardisere overføringsformatet vil alle få tilsendt grunnlaget for avregningen på likt format. Dette gjør det enklere å kontrollere saldooppgjøret for aktørene, noe som er svært viktig da det ofte dreier seg om betydelige pengebeløp.

Innføring av en ny Ediel-melding vil medføre kostnader for selskapene. Hensikten med å stille økte krav til gjennomføringen av saldooppgjøret, er imidlertid å redusere de totale kostnadene ved gjennomføringen av saldooppgjøret. Den foreslåtte løsningen vil etter NVEs syn være til stor hjelp for gjennomføringen av saldooppgjøret, og synes å være ressursparende for bransjen.

De bakenforliggende beregninger som kreves for å få gjennomført et korrekt saldooppgjør er av en slik art at det etter NVEs syn ikke vil være hensiktsmessig å detaljregulere disse. NVE stiller seg imidlertid positiv til at bransjen benytter seg av teknisk standard for å gjennomføre saldooppgjøret.

NVE ønsker også å endre forskriften slik at nettselskapene skal sende grunnlaget for saldooppgjøret til alle balanseansvarlige uoppfordret. NVE mener at en slik endring vil være i tråd med dagens krav til dokumentasjon av betalingsforpliktelser og tilgodehavender.

7 Fakturering av net tjenester

7.1 Forslag til endringer i forskriftens kapittel 6

§ 6-2. Felles Fakturering av nettleie net tjenester og elektrisk energi

Ved felles fakturering av net tjenester og elektrisk energi skal fakturering av elektrisk energi skje etter de bestemmelser som gjelder for fakturering av net tjenester.

Det skal fremgå av fakturaen hvem som er selger av net tjenester og hvem som er selger av elektrisk energi.

Net tjenester skal faktureres atskilt fra elektrisk energi.

Det skal opplyses på faktura for net tjenester at kraftkjøp blir fakturert separat.

§ 6-3. Krav til utforming av faktura til husholdninger

Fakturaen skal være oversiktlig og lett å forstå.

Faktura i henhold til § 6-1 annet ledd skal inneholde en grafisk sammenligning av årets forbruk i hver enkelt avregningsperiode med tilsvarende periode foregående år.

Fakturaen skal inneholde Enova SF sitt telefonnummer til gratis telefontjeneste for rådgivning om energisparing og energiomlegging.

Fakturaen skal inneholde oversiktlig informasjon om hvilke opplysninger som må oppgis for å foreta skifte av kraftleverandør, jf. § 2-4 tredje ledd.

7.2 Påbud om separate fakturaer for net tjenester og elektrisk energi

NVE har i 2004 og 2005 arbeidet med prosjektet "Nettselskapenes rolle i sluttbrukermarkedet". Prosjektet har sett på ulike modeller for organiseringen av kraftmarkedet, og faktureringen av net tjenester og kraftkjøp har vært sentralt. På bakgrunn av prosjektet foreslår NVE at § 6-3 endres slik at det ikke er adgang til å fakturere net tjenester sammen med elektrisk energi. NVE foreslår videre at det da stilles krav om at det på fakturaen for net tjenester kommer tydelig fram at kraftkjøp blir fakturert separat.

Sluttbrukermarkedet fungerer i dag relativt bra, men NVE mener det er flere utfordringer knyttet til nettselskapenes nøytralitet. Det er behov for å se på endringer som kan føre til mer nøytrale nettselskap og mer like konkurransevilkår for kraftleverandørene.

Som nevnt ovenfor har NVE i rapporten om nettselskapenes rolle i sluttbrukermarkedet anbefalt at det stilles krav til separat fakturering av net tjenester og elektrisk energi. Et slikt krav vil gjelde for alle selskap og alle kundegrupper. I rapporten vurderes også

mulighetene for at kraftleverandør eller nettselskap står for fellesfakturering av nettleie og kraftkjøp, men det er konkludert med at disse løsningene ikke er hensiktsmessige per i dag.

Fellesfakturering foregår i dag på nettselskapenes premisser, og er etter NVEs syn konkurransehemmende ved at det i praksis er forbeholdt de kraftleverandørene som har tilknytning til et nettselskap gjennom eierskap, selskapsstruktur og utnyttelse av en rekke fellestjenester. Konkurransen svekkes ved at enkeltaktører har konkurransefortrinn gjennom samdriftsfordeler som andre ikke har mulighet for. Sluttbrukermarkedet er i dag preget av tett integrasjon mellom kraftomsetning og den monopolbaserte nettvirksomheten.

Fellesfakturering kan i en del tilfeller ses på som forbrukervennlig, men dette er i praksis betinget av at sluttbrukeren velger den dominerende kraftleverandøren i nettområdet, og fører til konkurranseskjevhet i sluttbrukermarkedet. I praksis er dette dermed ikke en nøytral ordning. Et krav om separat fakturering vil bidra til mer like konkurransevilkår i sluttbrukermarkedet.

Prinsipielt er det ønskelig med klare skiller mellom den monopolbaserte nettvirksomheten og konkurranseutsatt virksomhet, jf. målsetning med energiloven og også El-direktiv II. Fellesfakturering er en måte å smelte monopolbasert og konkurranseutsatt virksomhet sammen igjen på sluttbrukernivå, selv om de er atskilt på høyere nivå i verdikjeden. Det bidrar dermed ikke til økt bevissthet om skillet mellom nettselskap og kraftleverandør. Gjennom separat fakturering vil en kunne få sluttbrukere som er mer bevisst skillet mellom nettvirksomhet og kraftomsetning, og det er også sannsynlig at flere vil bli aktive kunder.

NVE vurderer nytteverdiene av separat fakturering av nettleie og kraftkjøp som større enn de kostnadene tiltaket medfører. Kostnadene forbundet med et krav om separat fakturering av netjtjenester og kraftkjøp er beregnet i Econ rapporten "*Nasjonale måleverdidatabase og forbud mot fellesfakturering*". Kostnadene er her beregnet til å være ca. 30 kroner per kunde per år. NVE forventer videre at nye faktureringsmetoder, som for eksempel e-faktura, vil redusere disse kostnadene på sikt.

NVE har hjemmel i energilovforskriften § 4-5 til å stille et krav om separat fakturering av netjtjenester og elektrisk energi.

Det understrekes at det foreslåtte kravet om separat fakturering i denne omgang kun gjelder fakturering av netjtjenester og elektrisk energi. Det er med andre ord ikke noe påbud om at netjtjenester skal faktureres separat fra andre produkter enn elektrisk energi. Bakgrunnen for dette er at NVE har satt fokus på konkurransesituasjonen i sluttbrukermarkedet, og målet om effektiv konkurranse mellom kraftleverandørene. Før det eventuelt stilles et krav til at netjtjenester skal faktureres separat fra alle andre tjenester, vil det måtte gjennomføres en utredning av nytte og kostnader ved et slikt tiltak. Videre er det behov for å utrede NVEs hjemmelsgrunnlag for å stille et slikt krav.

Forslaget innebærer at alle leveranser av elektrisk energi skal faktureres separat fra netjtjenester. Sluttbrukere på leveringsplikt skal derfor motta atskilte fakturaer på lik linje med sluttbrukere som har kraftleveringsavtale med en kraftleverandør.

NVE har i forbindelse med rapporten om nettselskapenes rolle i sluttbrukermarkedet gitt aktørene i bransjen anledning til å komme med innspill. Flere har uttrykt at tiltaket kan ha en positiv effekt på konkurransen i sluttbrukermarkedet, og bidra til å tydeliggjøre skillet mellom monopolbasert nettvirksomhet og konkurranseutsatt kraftomsetning. En del aktører som fellesfakturerer i dag har hevdet at kostnadene som fremkommer i rapporten er for lave. NVE vil i løpet av sommeren og høsten 2005 undersøke disse kostnadene nærmere, og dette vil sammen med høringsuttalelsene danne grunnlag for den endelige beslutningen.

NVE erkjenner at et påbud om skille av faktureringen av nettjenester og kraftkjøp kan ta noe tid å få gjennomført, og foreslår derfor at kravet skal være gjeldende fra 1. juli 2006. Fram til da vil dagens regelverk for fakturering og fellesfakturering være gjeldende.

NVE foreslår at overskriften til kapittel 6 endres fra "*Fakturering av husholdninger*" til "*Fakturering av nettjenester*". Det tydeliggjør at det nå kun er fakturering av nettjenester som omfattes av regelverket. Videre gjelder kapitlet nå ikke utelukkende for husholdningskunder slik at det blir overskriftene til de enkelte paragrafene som blir førende for hvilke sluttbrukergrupper paragrafen gjelder for.

§ 6-3 bruker begrepet *nettleie* i tittelen mens det senere i paragrafen brukes *nettjenester*. Ved å erstatte nettleie med nettjenester, vil paragrafen være mer helhetlig. Videre vil nettleie normalt oppfattes som ordinære uttakstariffer, mens denne bestemmelsen er ment å gjelde for alle former for nettariffer.

Etter endringene av § 6-3 vil det være mer naturlig at § 6-3 flyttes foran § 6-2 *Krav til utforming av faktura til husholdninger*.

8 Nøytralitet, informasjon, gebyrer og bortsetting av tjenester

8.1 Forslag til endring i forskriftens kapittel 7

§ 7-1. Nettselskapets nøytralitet og informasjonsplikt

Nettselskapet skal i enhver sammenheng opptre nøytralt overfor kraftleverandører og sluttbrukere, herunder når det gjelder:

- a) informasjon om leverandører og kraftmarkedet,
- b) håndtering av leverandørskifter,
- c) nyetablering av abonnement,
- d) oversendelse av måledata,
- e) ~~Valg av faktureringsrutiner~~

Ⓣ) avregnings- og faktureringsplikt

Nettselskapet skal håndtere informasjon på en måte som gjør at enkeltleverandører ikke kan gis konkurransefortrinn.

Nettselskapet skal informere sluttbrukere om relevante forhold knyttet til leverandørskifte, måling og avregning.

Nettselskapet skal på forespørsel oppgi den justerte innmatingsprofilen for siste kalenderår og hvilke leverandører som er balanseansvarlige i nettselskapets kraftnett.

På forespørsel skal nettselskapet stille all pliktig informasjon etter dette kapitlet til disposisjon på et allment brukt elektronisk format, dersom informasjonen er lagret elektronisk.

Nettselskapet skal informere sluttbrukere uten kraftleveringskontrakt om at de ikke har en kraftleveringskontrakt. Nettselskapet skal informere om hvilke leverandører som leverer kraft i nettområdet, eller hvor sluttbrukere kan finne en nøytral oversikt over kraftleverandører. Informasjonen skal sendes uten ugrunnet opphold direkte til sluttbruker, og deretter gjentas minimum hver tredje måned.

8.1.1 Informasjon til sluttbrukere uten kraftleveringskontrakt

Ved oppstart av kraftleveranse får alle sluttbrukere uten en kraftleveringskontrakt informasjon av nettselskapet om hvilke leverandører som leverer kraft i området eller hvor sluttbrukere kan finne en nøytral oversikt over kraftleverandører. NVE har fått en del henvendelser fra sluttbrukere som har vært på leveringsplikt over lang tid uten å være klar over dette. Slike hendelser er uheldige, og NVE ønsker å treffe tiltak som reduserer antall slike hendelser. NVE mener at det vil være hensiktsmessig at sluttbrukere uten en kraftleveringskontrakt får informasjon om dette med jevne mellomrom for å redusere muligheten for at det oppstår tilfeller der sluttbrukere er uoppmerksomme på at de mangler en kraftleveringskontrakt. Slik informasjon skal sendes direkte til sluttbruker.

Tiltaket behøver ikke å være kostbart, da slik informasjon eventuelt kan sendes sammen med fakturaen.

I en del tilfeller får sluttbrukere levert kraft i henhold til leveringsplikten fordi de har betalingsanmerkninger og dermed ikke får valgt seg en kraftleverandør. I slike situasjoner kan nettselskapet avstå fra å sende informasjonen som er pålagt i det nye forslaget.

Dagens § 2-1 andre ledd vil bli flyttet til § 7-1 siste ledd slik at kravet om informasjon fra nettselskap til sluttbrukere uten kraftleveringskontrakt er samlet i en paragraf.

8.1.2 Krav til nøytralitet ved valg av faktureringsrutiner

Dagens § 7-1, bokstav e foreslås fjernet. Det er etter NVEs syn ikke lengre behov for å spesifisere særskilt nettselskapets plikt til å opptre nøytralt i forbindelse med valg av faktureringsrutiner. Når muligheten for å fakturere nettjenester og kraftkjøp felles faller bort, vil behovet for nøytral opptreden ved valg av faktureringsrutiner reduseres. Det presiseres imidlertid at listen ikke er uttømmende, og at det ikke er slik at nettselskapene kun er forpliktet til å opptre nøytralt på områder som er dekket av opplistingen.

9 Øvrige bestemmelser

9.1 Forslag til endringer i forskriftens kapittel 8

§ 8-5 Overgangsbestemmelse

Inntil 1. juni 2002 kan målnummer oppgis i stedet for målepunkt ID i henhold til § 2-4 tredje ledd bokstav a.

—— Inntil 1. juni 2002 kan nettselskapene benytte egendefinerte målepunkt ID i henhold til § 3-2.

—— Inntil 1. januar 2003 skal avregningsdata for regulerkraftbalanse angis i MWh/h med en desimal i henhold til § 4-1 tredje ledd, § 4-4 tredje ledd og § 4-6 annet ledd.

—— Inntil 1. januar 2004 er fristen for retur av APERAK-meldingen fem virkedager i henhold til § 1-4 bokstav b.

—— Inntil 1. januar 2004 gjelder plikten til å avlese målepunkt hver time kun målepunkt med forventet årlig energiuttak eller energiinnmating større enn 400.000 kWh, jf. § 3-3 femte ledd.

a) *Inntil 1. juli 2006 skal § 6-3 lyde:*

Felles fakturering av nettleie og elektrisk energi

Ved felles fakturering av nettjenester og elektrisk energi skal fakturering av elektrisk energi skje etter de bestemmelser som gjelder for fakturering av nettjenester.

Det skal fremgå av fakturaen hvem som er selger av nettjenester og hvem som er selger av elektrisk energi.

b) *Inntil 1. juli 2006 skal Ediel-meldinger etter denne forskrift kunne sendes og mottas på X.400-protokoll, jf. § 1-4 bokstav a dersom én av partene krever det.*

9.1.1 Overgangsbestemmelser

Det er ikke hensiktsmessig at gamle overgangsbestemmelser står i forskriften, så disse er foreslått fjernet. For øvrig er overgangsbestemmelsene nærmere kommentert i kommentarene til de tilhørende forskriftsendringene. Det er foreslått å innføre bokstaver i forskriftsteksten, da dette gjør overgangsbestemmelsene mer oversiktlige.

10 Øvrige vurderinger

I forbindelse med revisjonen av forskriften har NVE også vurdert en del endringer som ikke er foreslått innført. Det kan imidlertid være hensiktsmessig å orientere om enkelte av vurderingene som har vært gjort, for å synliggjøre disse.

10.1 Regulering av håndtering av leveringspliktige kraftleveranser

I stortingsmelding nr. 18 (2003-2004) går Olje- og Energidepartementet inn for at myndighetene skal fastsette rammer for hvordan prisfastsettelsen skal være for leveringspliktige kraftleveranser, og at de vil ta initiativet til å foreta en endring av energiloven for å gi myndighetene mulighet til dette.

I tildelingsbrevet fra OED står det at NVE i 2005 blant annet skal arbeide med å fastsette detaljerte regler for håndtering av leveringsplikten.

Per i dag har NVE imidlertid ikke klar hjemmel til å regulere prisen på kraft levert i henhold til nettselskapets leveringsplikt. NVE er i ferd med å utarbeide forslag til mer detaljerte regler for håndtering av leveringsplikten, og det tas sikte på å iverksette en eventuell regulering så snart NVE har fått hjemmel til dette.

10.2 Ny modell for gjennomføring av leverandørskifter

En ny modell for leverandørskifte, der kraftleverandør gis et større ansvar, har blitt vurdert under arbeidet med forskriftsrevideringen. NVE har i samråd med bransjen sett at ytterligere utredninger er nødvendige før en ny modell eventuelt kan innføres. NVE tar derfor sikte på å fremme et forslag til ny modell for leverandørskifte i løpet av våren 2006. En ny revidering av forskriften vil trolig være nødvendig for å implementere modellen. NVE ønsker at arbeidet skal skje i tett samarbeid med bransjen.

11 Forskriftstekst

Nedenfor gjengis de paragrafene i forskriften hvor det er foreslått endringer.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1-3 Definisjoner

Timemåling: Timevis registrering med fjernavlesning av innmating eller uttak.

UTILTS (Utility time series message): Ediel-melding som benyttes i forbindelse med oversendelse av avregningsdata fra nettselskap til kraftleverandør. UTILTS er definert i en implementasjonsguide som kan fås hos Norges vassdrags- og energidirektorat eller Systemstøtte for Ediel.

§ 1-4 Elektronisk informasjonsutveksling

a. Utvekslingsprotokoll

Ediel-meldinger etter denne forskrift skal kunne sendes og mottas på SMTP-protokoll. I tillegg kan andre protokoller avtales.

Kapittel 2. Oppstart og opphør av kraftleveranse, samt skifte av kraftleverandør mv.

§ 2-1. Oppstart av kraftleveranse ved etablering av nye anlegg, flytting og lignende

I de tilfeller sluttbruker har kraftleveringskontrakt med en leverandør som vil levere i det nye målepunktet, kan leverandør sende melding om leveringsstart, sammenlignet § 2-4 (melding om leverandørskifte).

§ 2-2. Gjennomføring av leverandørskifte og leveringsstart

Sluttbruker har rett til å bytte kraftleverandør.

Mellom kraftleverandør og sluttbruker skal det foreligge en skriftlig kraftleveringskontrakt før melding om leverandørskifte sendes. Kravet om at avtalen skal inngås skriftlig er ikke til hinder for at avtalen inngås ved hjelp av elektronisk kommunikasjon. Dette omfatter ikke taletelefoner.

Nettselskapet plikter å gjennomføre leverandørskiftet senest innen to uker etter at melding i henhold til § 2-4 er mottatt, med mindre annet er avtalt.

Kraftleverandøren plikter ved forespørsel å forevise kraftleveringskontrakten til myndighetene. Norges vassdrags- og energidirektorat kan i særlige tilfeller pålegge

nettselskapet å kontrollere at kraftleveringskontrakt foreligger før leverandørskifte gjennomføres. Dersom kraftleverandøren ikke kan forevise gyldig kraftleveringskontrakt kan Norges vassdrags- og energidirektorat pålegge nettselskapet å innstille leverandørskifter for den angjeldende kraftleverandøren.

§ 2-3. Krav til informasjon ved inngåelse av kraftleveringskontrakt

I tilbud fra kraftleverandør til sluttbruker om å inngå kraftleveringsavtale, skal følgende informasjon gis:

- a) navn på kraftleverandør
- b) hvilket produkt tilbudet gjelder
- c) henvisning til hvor sluttbruker kan gjøre seg nærmere kjent med avtalevilkårene for produktet

Ved inngåelse av kraftleveringskontrakt plikter kraftleverandøren å innhente følgende informasjon fra sluttbruker:

- a) målepunkt ID
- b) fødselsdato og/eller organisasjonsnummer
- c) sluttbrukers navn og/eller firmanavn
- d) hvilket produkt avtalen gjelder
- e) kundens uttrykkelige samtykke

Kraftleverandøren plikter ved forespørsel etter § 2-2 fjerde ledd å forevise disse opplysningene i tillegg til kraftleveringskontrakten.

§ 2-4. Melding om leverandørskifte

Leverandør som skal ta over leveransen skal sende melding om leverandørskifte til nettselskap.

Melding skal inneholde:

- a) målepunkt ID,
- b) leveringsstart,
- c) sluttbrukers navn og postadresse, og
- d) anleggsadresse, dersom forskjellig fra sluttbrukers postadresse.

§ 2-5. Melding om leverandørskifte til leverandør som tar over leveransen

Nettselskap skal senest en uke før leverandørskifte sende melding om leverandørskifte til leverandør som tar over leveransen.

Meldingen skal inneholde:

- a) målepunkt ID,

- b) målnummer,
- c) leveringsstart,
- d) anleggets forventede årsvolum,
- e) hvilken avregningsmetode som benyttes (justert innmatingsprofil eller timemålinger),
- f) prioritet (prioritert eller utkoblbart anlegg),
- g) sluttbrukers navn, postadresse og anleggsadresse,
- h) opplysning om husholdning er pliktig til å betale merverdiavgift.

Dersom målepunktet avregnes etter justert innmatingsprofil, skal meldingen også inneholde:

- i) måler-/avregningskonstant,
- j) antall siffer i målerens tellerverk,
- k) dato for første periodiske avlesning,
- l) avlesningsfrekvens.

§ 2-7. Opphør av kraftleveranse

Leverandør skal sende melding til nettselskap om opphør av kraftleveranse i de tilfeller opphøret ikke skyldes leverandørskifte. Melding om opphør skal sendes senest én uke før kraftleveranse opphører.

Melding skal inneholde:

- a) målepunkt ID,
- b) sluttbrukers navn og postadresse, og
- c) dato for kontraktsopphør.

Kapittel 3. Måleverdier

§ 3-3. Avlesning av målepunkt

Nettselskap har ansvar for at energiforbruk/energifyt i målepunkt blir målt og avlest.

Alle målepunkter skal avleses minimum en gang i kalenderåret.

Målepunkt tilhørende husholdning med forventet årlig strømforbruk høyere enn 8.000 kWh, skal avleses hver tredje, hver andre eller hver måned (periodisk avlesning).

Periodene mellom avlesningene skal være tilnærmet like. Det skal foretas avlesning ved årsskifte.

Nettselskapet skal registrere alle mottatte måleravlesninger fra sluttbrukeren, med mindre sluttbrukeren sender inn urimelig mange avlesninger.

Målepunkt skal avleses ved leverandørskifter, ved opphør av kraftleveranse og ved skifte av måler.

All energiinnmating skal ha timemåling. Målepunkt med forventet årlig energiuttak større enn 100.000 kWh skal ha timemåling.

§ 3-6. Dekning av kostnader ved timemåling

Ved timemåling av energiuttak i henhold til § 3-3 femte ledd skal kostnadene dekkes av nettselskapet.

Dersom sluttbruker krever timemåling i medhold av § 3-4 første ledd, kan nettselskapet kreve at sluttbruker dekker merkostnadene forbundet med dette, begrenset oppad til 2500 kroner.

Dersom nettselskapet timemåler i henhold til § 3-4 annet ledd, skal nettselskapet dekke merkostnadene forbundet med dette.

§ 3-7. Melding med måledata

Nettselskapet skal, innen tre uker etter avlesning eller stipulering i henhold til § 3-3 annet, tredje, fjerde og femte ledd og § 3-5, sende melding som inneholder måledata til leverandør som leverer kraft i målepunktet. Ved leverandørskifte skal melding som inneholder måledata sendes både til leverandør som tar over leveransen og til leverandør som avslutter leveransen.

Oversendelse skal inneholde:

- a) målepunkt ID,
- b) målnummer,
- c) forbrukt volum i målepunktet i avregningsperioden,
- d) angivelse om avregningsdataene er målte eller stipulerte,
- e) avregningsperiodens start- og sluttdato.

Dersom målepunktet avregnes etter justert innmatingsprofil, skal meldingen også inneholde målerstand ved begynnelsen og slutten av avregningsperioden.

Kapittel 4. Regulerkraftavregning

§ 4-4. Nettselskapets oversendelse av avregningsdata

Nettselskapet skal for hver balanseansvarlig i sitt nett sende melding som inneholder avregningsdata for regulerkraftbalanse til avregningsansvarlig.

Nettselskapet skal sende melding til den enkelte balanseansvarlig som inneholder den balanseansvarliges avregningsdata for regulerkraftbalanse.

Avregningsdata for regulerkraftbalanse skal oversendes innen tre virkedager etter avregningsukens slutt. Avregningsdata for regulerkraftbalanse skal angis i hele kWh/h.

Nettselskapene skal rapportere avregningsdata fordelt på ulike kundegrupper til avregningsansvarlig.

§ 4-5. Kjøps- og salgsforpliktelser i organiserte markeder

Markedsplasskonsesjonær skal sende melding til avregningsansvarlig som inneholder oversikt over den enkelte balanseansvarliges kjøps- og salgsforpliktelser i organiserte markeder.

Kjøps- og salgsforpliktelser skal oversendes daglig, innen utgangen av den enkelte virkedag.

Kapittel 5. Avregning basert på nettselskapets innmatingsprofil

§ 5-4. Beregning av kraftuttak på balanseansvarlig

Nettselskapet skal beregne en prosentvis fordeling av forventet årlig kraftuttak per ikke-timemålt målepunkt. Nettselskapet skal, på bakgrunn av prosentvis fordeling per målepunkt og justert innmatingsprofil, beregne ikke-timemålt kraftuttak per døgn, per målepunkt, for hver enkelt balanseansvarlig i henhold til § 4-3.

§ 5-5. Melding med avregningsdata basert på justert innmatingsprofil

Nettselskapet skal innen tre virkedager etter avregningsukens slutt sende melding til balanseansvarlig som inneholder:

- c) Den balanseansvarliges samlede timevise uttak som er beregnet ved bruk av justert innmatingsprofil. Uttaket skal angis i hele kWh/h.
- d) Beregnet døgnvis kraftuttak i hele kWh/h for de balanseansvarliges enkelte målepunkt.

§ 5-7. Saldooppgjør

Nettselskapet skal gjennomføre et økonomisk oppgjør mellom balanseansvarlige i et kraftnett når avregning baseres på justert innmatingsprofil. Dette oppgjøret skal rette opp avviket mellom beregnet prosentfordeling av den justerte innmatingsprofilen, og virkelig uttak fra målepunktene (saldooppgjør).

Nettselskapet skal føre en konto for hver balanseansvarlig. Kontoen skal oppdateres etter avlesning av målepunkt med et verdsatt avvik mellom målt kraftvolum for hvert målepunkt og hvert målepunkts andel av avregnet kraftvolum basert på justert innmatingsprofil. Avviket skal verdsettes etter områdeprisen på elspotmarkedet veid med den justerte innmatingsprofilen i perioden mellom avlesningene.

Kontoen skal gjøres opp minimum ved hvert årsskifte.

Nettselskapet skal sende melding til balanseansvarlige med saldooppgjør. Meldingen skal gjøre balanseansvarlige kjent med sine betalingsforpliktelser og tilgodehavender, og grunnlaget for disse, innen seks uker etter oppgjort konto.

§ 5-8. Elektronisk informasjonsutveksling

Meldinger i henhold til bestemmelser i dette kapittelet skal oversendes ved hjelp av Ediel-meldingen MSCONS med unntak av § 5-7 der Ediel-meldingen UTILTS skal brukes i tillegg til MSCONS.

Kapittel 6. Fakturering av nettsjenester husholdninger

§ 6-2. Fakturering av nettsjenester

Nettsjenester skal faktureres atskilt fra elektrisk energi.

Det skal opplyses på faktura for nettsjenester at kraftkjøp blir fakturert separat.

§ 6-3. Krav til utforming av faktura til husholdninger

Fakturaen skal være oversiktlig og lett å forstå.

Faktura i henhold til § 6-1 annet ledd skal inneholde en grafisk sammenligning av årets forbruk i hver enkelt avregningsperiode med tilsvarende periode foregående år.

Fakturaen skal inneholde Enova SF sitt telefonnummer til gratis telefontjeneste for rådgivning om energisparing og energiomlegging.

Fakturaen skal inneholde oversiktlig informasjon om hvilke opplysninger som må oppgis for å foreta skifte av kraftleverandør, jf. § 2-4 tredje ledd.

Kapittel 7. Nøytralitet, informasjon, gebyrer og bortsetting av tjenester

§ 7-1. Nettselskapets nøytralitet og informasjonsplikt

Nettselskapet skal i enhver sammenheng opptre nøytralt overfor kraftleverandører og sluttbrukere, herunder når det gjelder:

- a) informasjon om leverandører og kraftmarkedet,
- b) håndtering av leverandørskifter,
- c) nyetablering av abonnement,
- d) oversendelse av måledata,
- e) avregnings- og faktureringsplikt

Nettselskapet skal håndtere informasjon på en måte som gjør at enkeltleverandører ikke kan gis konkurransefortrinn.

Nettselskapet skal informere sluttbrukere om relevante forhold knyttet til leverandørskifte, måling og avregning.

Nettselskapet skal på forespørsel oppgi den justerte innmatingsprofilen for siste kalenderår og hvilke leverandører som er balanseansvarlige i nettselskapets kraftnett.

På forespørsel skal nettselskapet stille all pliktig informasjon etter dette kapitlet til disposisjon på et allment brukt elektronisk format, dersom informasjonen er lagret elektronisk.

Nettselskapet skal informere sluttbrukere uten kraftleveringskontrakt om at de ikke har en kraftleveringskontrakt. Nettselskapet skal informere om hvilke leverandører som leverer kraft i nettområdet, eller hvor sluttbrukere kan finne en nøytral oversikt over kraftleverandører. Informasjonen skal sendes uten ugrunnet opphold direkte til sluttbruker, og deretter gjentas minimum hver tredje måned.

Kapittel 8. Øvrige bestemmelser

§ 8-5 Overgangsbestemmelse

- a) Inntil 1. juli 2006 skal § 6-3 lyde:

Felles fakturering av nettleie og elektrisk energi

Ved felles fakturering av netttjenester og elektrisk energi skal fakturering av elektrisk energi skje etter de bestemmelser som gjelder for fakturering av netttjenester.

Det skal fremgå av fakturaen hvem som er selger av netttjenester og hvem som er selger av elektrisk energi.

- b) Inntil 1. juli 2006 skal Ediel-meldinger etter denne forskrift kunne sendes og mottas på X.400-protokoll, jf. § 1-4 bokstav a dersom én av partene krever det.

12 Aktuelle publikasjoner

NVE rapport nr. 18/2004, *"Toveiskommunikasjon i det norske kraftmarkedet"*

NVE rapport nr. 6/2005, *"Nettselskapenes rolle i sluttbrukermarkedet"*

www.nve.no>**Energi**>**Kraftmarkedet**> Sluttbrukermarkedet>Prosjekt om nettselskapenes rolle i sluttbrukermarkedet).

NVE rapport nr. 14/2005, *"Utviklingen i samarbeidsformer i energibransjen"*

Econ-rapport nr. 2004-113, *"Nasjonal måleverdidatabase og forbud mot fellesfakturering"*

Denne serien utgis av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Utgitt i Dokumentserien i 2005

- Nr. 1 Lars-Evan Pettersson: Flomberegning for Eidfjordvassdraget. Flomsonekartprosjektet (20 s.)
- Nr. 2 Eirik Traae: Program for økt sikkerhet mot leirskred. Risiko for kvikkleireskred Bragernes, Drammen
Forslag til tiltak (21 s.)
- Nr. 3 Inger Sætrang: Statistikk over tariffer i regional- og distribusjonsnettet 2005 (55 s.)
- Nr. 4 Turid-Anne Drageset, Lars-Evan Pettersson: Flomberegning for Fjellhammarelva/Sagelva.
Flomsonekartprosjektet (26 s.)
- Nr. 5 Thomas Væringstad: Flomberegning for Valldøla. Flomsonekartprosjektet (19 s.)
- Nr. 6 Inger Sætrang: Oversikt over vedtak og utvalgte saker. Tariffer og vilkår for overføring av kraft i
2004 (s.)
- Nr. 7 Lars-Evan Pettersson: Flomberegning for Vikja og Hopra i Sogn og Fjordane.
Flomsonekartprosjektet (16 s.)
- Nr. 8 Frode Trengereid (red.): Forslag til endring av forskrift om leveringskvalitet i kraftsystemet (33 s.)
- Nr. 9 Den økonomiske reguleringen av nettvirksomheten. Forslag til endring av forskrift om økonomisk
og teknisk rapportering, m.v. Høringsdokument 1. juli 2005 (82 s.)
- Nr. 10 Den økonomiske reguleringen av nettvirksomheten. Høringsdokument 1. juli 2005 (45 s.)